

Dagab Inköp & Logistik AB
Per e-post

Eventuell överträdelse av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter – betalning för tillhandahållande av leverantörsvaror på marknaden

Saken

Eventuell överträdelse av 12 § första stycket 3 lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare. Ärendet avslutas.

Bakgrund till ärendet

1. Konkurrensverket genomför årligen enkätundersökningar beträffande förekomsten av otillbörliga handelsmetoder. I samband med en sådan undersökning uppmärksammades Konkurrensverket på att Dagab Inköp & Logistiks ("Dagab") affärsmetod benämnd *Rapid Start* uppfattas som problematisk av vissa leverantörer.¹ Konkurrensverket har i samband med en annan tillsynsutredning rörande Dagab inhämtat avtalshandlingar från bolaget.² Av detta material framgår att Dagab enligt sina allmänna villkor tillämpar *Rapid Start* och att den närmare utformningen av metoden framgår av Dagabs leverantörportal.
2. Mot denna bakgrund inledde Konkurrensverket i december 2025 den aktuella tillsynsutredningen. Syftet med utredningen har varit att utreda om tillämpningen av *Rapid Start* mellan Dagab och befintliga leverantörer är en sådan handelsmetod som omfattas av 12 § första stycket 3 LOH och, om så är fallet, om utformningen av villkoren för handelsmetodens användning uppfyller lagens krav på en klar och tydlig utformning. Detta eftersom det är förbjudet att tillämpa handelsmetoderna i 12 § LOH om köparen inte klart och tydligt avtalat med leverantören om dem i förväg.

Konkurrensverkets utredning i ärendet

3. Konkurrensverket har under utredningen förelagt Dagab att inkomma med information och besvara verkets frågor beträffande *Rapid Start* funktion och syfte. Dagab har även förelagts att inkomma med aktuella villkor för metoden och ge in exempel på hur det gått till när Dagab kommit överens om att *Rapid Start* ska tillämpas med olika leverantörer, inbegripet villkor för vilka varor som omfattas, volym, tidsperiod och leverantörens ersättning till Dagab.
4. Av handlingarna i ärendet framgår att *Rapid Start* har en koppling till Dagabs sortimentarbete och att metoden tillämpas för nyhetsvaror. *Rapid Start* syftar enligt avtalshandlingarna till att uppnå en snabb och effektiv lansering av sådana varor. Dagab åtar sig genom *Rapid Start* bland annat att tillsäkra en samtidig lansering i aktuella butiker för de varor som omfattas och att dessa garanteras hyllplats. Dagab åtar sig också att prioritera distributionen av *Rapid Start*-varor så att dessa levereras till butik med viss framförhållning i förhållande till lanseringen. Det finns flera principer och urval för vilka varor som omfattas och i vilka butiker varorna saluförs, där *Rapid Start* har en koppling till huruvida varor ingår i butikens och Axfood-

---

¹ Dnr 312/2024.

² Dnr 711/2024.

kedjors standardsortiment. Leverantörer som säljer Rapid Start-varor åtar sig att utan kostnad tillhandahålla detaljistförpackningar till Dagab. Kostnaden, det vill säga mängden varor som ska tillhandahållas utan ersättning, beror i sin tur på Dagabs kunders (det vill säga livsmedelsbutikers) sortimentskategorier, vilket bland annat är kopplat till sådana faktorer som butiksyta. Leverantörsersättningen sker genom att Dagab återfakturerar deltagande leverantörer värdet av de varor som omfattas av handelsmetoden efter leverans.

Vad Dagab har framfört i utredningen

5. Dagab har beskrivit historik, funktion och syfte för Rapid Start. Dagab har även uppgett att standardvillkoren för metodens användning varit oförändrade allt sedan LOH trädde i kraft den 1 november 2021 och att några ensidiga ändringar av villkoren för Rapid Start inte har genomförts.

Rättslig reglering

6. LOH gäller vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter om antingen köparen eller leverantören är etablerad i Sverige och köparen har en årsomsättning som överstiger två miljoner euro. För offentliga köpare gäller lagstiftningen utan något krav på omsättning. Med jordbruks- och livsmedelsprodukter avses enligt 2 § LOH de produkter som förtecknas i bilaga 1 till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt samt produkter som inte förtecknas i den bilagan men som framställs för användning som livsmedel genom användning av produkter som förtecknas i den bilagan.
7. I 12 § LOH finns en uppräkningslista av ett flertal handelsmetoder som till sin utgångspunkt är förbjudna om inte köparen och leverantören klart och tydligt avtalat om deras användning i förväg. En sådan handelsmetod består enligt 12 § första stycket 3 LOH i att köparen kräver leverantören på betalning som ett villkor för köparens listning, lagring eller skyltning av leverantörsvvaror. Bestämmelsen omfattar även ersättning för köparens tillhandahållande av leverantörsvvaror på marknaden.
8. Regleringen motiveras på följande vis i UTP-direktivets skäl:

”Kostnaderna för att lagra, skylta med eller lista jordbruks- och livsmedelsprodukter, eller för att tillhandahålla sådana produkter på marknaden, bärs normalt av köparen. Därför bör det enligt detta direktiv vara förbjudet att av leverantören kräva betalning, antingen till köparen eller till en tredje part, för sådana tjänster, såvida inte betalningen har överenskommits klart och otvetydigt vid ingåendet av leveransavtalet eller i ett efterföljande avtal mellan köparen och leverantören. När

sådan betalning har överenskommits bör den vara grundad på objektiva och rimliga uppskattningar.”³

9. Utgångspunkten är alltså att dessa kostnader är hänförliga till köparens egen affärsverksamhet och att de därmed ska bäras av köparen om inget annat avtalats.

Konkurrensverkets bedömning

10. Dagab är ett partihandelsföretag som är etablerat i Sverige och som ägs av Axfood AB. Företagets huvudverksamhet är inköp och vidareförsäljning av livsmedel. Företagets årsomsättning uppgick 2025 till ca 80,6 miljarder kronor.⁴ Dagabs inköp av jordbruks- och livsmedelsprodukter omfattas således av LOH.
11. Av Dagabs beskrivning av Rapid Start framgår att metoden tar sikte på olika åtgärder som samtliga avser Dagabs vidareförsäljning av nylanserade leverantörsvor till butiksled; det vill säga Dagabs tillhandahållande av leverantörsvor på marknaden. Detta är en handelsmetod som regleras i 12 § första stycket 3 LOH och som för att vara tillåten måste uppfylla kravet på en klar och tydlig utformning. I praktiken innebär detta att de moment som ska finnas på plats för att en metod ska kunna tillämpas måste preciseras i den grad att en leverantör har kännedom om beräkningsgrunderna för ersättningen till köparen, samt övriga förutsättningar för en metods tillämpning, såsom vilka varor som omfattas.
12. Användningen av Rapid Start följer av Dagabs allmänna villkor. Det kan ifrågasättas om den beskrivning som finns i de allmänna villkoren är tillräckligt detaljerad och heltäckande för att uppfylla kravet på klart och tydligt utformade villkor. Det följer dock inte av LOH att alla detaljer avseende en handelsmetods användning måste regleras i en och samma avtalshandling. Det avgörande är att det finns en klar och tydlig överenskommelse på plats innan det att köparen börjar tillämpa metoden gentemot leverantör.
13. Dagab har hänvisat till och inkommit med utdrag från Dagabs leverantörportal vad gäller de närmare villkoren för metodens användning. Dessa villkor redogör ingående för vilka delar av sortimentet som kan omfattas av metoden, principer för metodens räckvidd i butiksledet, samt spannet för leverantörsersättningen. Konkurrensverket konstaterar att villkoren i leverantörportalen är klart och tydligt utformade.

---

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan, skäl 26.

⁴ Axfood, *Års- och hållbarhetsredovisning 2025*, s. 121.

14. Mot denna bakgrund bedömer Konkurrensverket att det av utredningen inte framkommit något som tyder på att användningen av Rapid Start skulle stå i strid med LOH när metoden tillämpas i förhållande till leverantörer som fått del av samtliga villkor för metoden och i förväg accepterat dessa. Ärendet ska därför avslutas.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunniga juristen Joakim Palm.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namnunderskrift.

Marie Östman

Beslutet att inte utreda saken ytterligare kan inte överklagas

Beslutet kan inte överklagas, se 4 och 8 §§ förordningen (2021:583) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.